

Bijlage 1

Handelingsprotocol

Behorend bij het convenant
Veiligheid in en om school Weert/Nederweert

Handelingsprotocol

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Fysieke agressie	7
2. Verbale agressie.....	9
3. Drugs en alcohol.....	11
4. Vernieling.....	16
5. Wapenbezit	18
6. Diefstal.....	20
7. Vuurwerkbezit en/of -handel	22
8. Seksuele intimidatie (inclusief digitale vormen)	25
9. Ongewenst bezoek in en om school.....	29
10. Schoolverzuim en Leerplicht.....	31
11. Radicalisering.....	35
12. Cyber(crime) en gedigitaliseerde criminaliteit	37

Inleiding

Een school is bij uitstek een plek waar mensen samenkomen: leerlingen, docenten en andere betrokkenen ontmoeten elkaar dagelijks binnen een gedeelde leer- en werkomgeving. Om optimaal te kunnen functioneren, is het essentieel dat deze omgeving veilig, respectvol en ondersteunend is voor iedereen. Toch verloopt de interactie niet altijd vlekkeloos en kan er sprake zijn van grensoverschrijdend gedrag. Juist in dergelijke situaties is het van groot belang om op een planmatige, duidelijke en consequente manier te kunnen handelen. Dit handelingsprotocol is opgesteld als richtlijn en checklijst en biedt hiermee houvast tijdens grensoverschrijdend gedrag.

Voordat sprake is van handhavend optreden, ligt de nadruk op preventie: het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag door voorlichting, bewustwording en gedragsbeïnvloeding. Deze fase vraagt zowel inzet van de leerling als alertheid en betrokkenheid van de school. Docenten spelen hierin een cruciale rol door signalen tijdig op te merken en bespreekbaar te maken.

In deze preventieve fase worden gesprekken ingezet om de leerling te stimuleren zijn of haar gedrag te herzien. Daarbij is ook aandacht voor onderliggende persoonlijke problematiek die het gedrag mogelijk beïnvloedt. Begeleiding en ondersteuning kunnen hierbij een belangrijk verschil maken.

Het protocol beschrijft vervolgens per type grensoverschrijdend gedrag welke stappen genomen worden bij signalering, aanpak en afhandeling. Het gaat onder andere om:

1. Fysieke agressie en intimidatie
2. Verbale agressie, ernstige belediging en discriminatie
3. Drugs- en alcoholbezit, handel en gebruik
4. Vernieling
5. Wapenbezit
6. Diefstal
7. Vuurwerkbezit en -handel
8. Seksuele intimidatie
9. Ongewenst bezoek in en rond de school
10. Schoolverzuim
11. Radicalisering
12. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Per onderwerp worden zowel een algemene als een juridische omschrijving gegeven, gevolgd door een toelichting. Vervolgens wordt uitgelegd welke maatregelen de school kan nemen, welke rol de politie en het Openbaar Ministerie kunnen spelen, en welke hulp- of ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar zijn. Het protocol bevat algemene richtlijnen, waarbij in uitzonderlijke situaties kan worden afgeweken van de standaardprocedure met toevoeging van een motivatie. Alle betrokken partijen handelen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving. Als er vermoedens zijn van geweld in afhankelijkheid, huiselijk geweld en/of kindermishandeling, wordt door de betrokken partijen de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd.

Mogelijk Stappenplan school

Afhankelijk van de situatie wordt door de school een keuze gemaakt welke stap wordt gezet. Dit is afhankelijk van het schoolveiligheidsplan. Een situatie kan namelijk dermate ernstig zijn dat de school direct overgaat tot een sanctionerende maatregel en/of het inschakelen van de politie.

De stappen zijn mogelijk:

1. Inschatting van de situatie
2. Gesprek met leerling en medewerker van de school
3. Gesprek met ouders/verzorgers
4. Herstelbemiddeling/ leerling bemiddeling
5. Bespreken in het daarvoor door school ingerichte overlegorgaan

6. Doorverwijzing naar een netwerkpartner
7. Inschakeling politie
8. Bedenktijd
9. Toetsen andere oplossingen
10. Schorsing
11. Doorverwijzing
12. Verwijdering

1. Inschatting van de situatie

Bij ieder incident worden er eerst gesprekken gevoerd met het slachtoffer of de benadeelde en de vermoedelijke dader. De situatie wordt ingeschat aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is er gebeurd? Wie is erbij betrokken? Wanneer is het gebeurd?
- Is dit gedrag of vergelijkbaar gedrag bij deze leerling vaker voorgekomen?
- Wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag?
- Handelt het om leerlingen van de eigen school of dienen andere scholen ingeschakeld te worden?
- Handelt de school de situatie zelfstandig af?
- Is er sprake van een strafbare gedraging? Zo ja, dan dient de politie in kennis gesteld te worden.
- Dient de politie op de hoogte te worden gesteld of om advies te worden gevraagd?
- Moet er worden overgegaan tot consultatie van andere hulpverlenende instanties?

Afhankelijk van de uitkomsten van deze stap wordt overgegaan op stap 2 of naar een volgende stap.

2. Gesprek met leerling en medewerker van school.

In de preventieve fase zal getracht worden de leerling door middel van gesprekken te bewegen om zijn/haar gedrag te verbeteren. Daarbij wordt aandacht geschonken aan eventuele individuele problemen van de leerling, die mogelijk verband houden met zijn/haar ongewenst gedrag. De school kan overwegen om in deze preventieve fase een netwerkpartner te betrekken.

3. Gesprek met ouders/verzorgers

De school behoudt zich het recht voor om ouders/verzorgers van leerlingen in te lichten over het gedrag van de leerling. Over alle gevallen waarvan schriftelijk verslag wordt gemaakt, worden de ouders in ieder geval geïnformeerd. De ouder/verzorger is daarmee op de hoogte van de stappen die de school zet ten aanzien van het gedrag van de leerling. Bij herhaling van het gedrag zal een gesprek plaatsvinden tussen school, leerling en ouders/verzorgers. De school kan overwegen de Halt-medewerker te betrekken bij dit gesprek.

4. Herstelbemiddeling/leerling bemiddeling

Herstelbemiddeling/leerling bemiddeling is bedoeld voor jongeren in de leeftijd van 9 tot 18 jaar, die niet strafrechtelijk worden vervolgd. Voorwaarde is dat:

- de leerling zijn aandeel erkent,
- de leerling zijn verantwoordelijkheid neemt voor zijn gedrag en in staat is het slachtoffer iets te vertellen over zijn schuldgevoelens,
- dat het slachtoffer geen (hevige) wraakgevoelens koestert en dat hij in staat is te luisteren naar de leerling.

Het gaat hierbij om gesprekken waar slachtoffer en dader aan tafel zitten, samen met een bemiddelaar. Het doel van herstelbemiddeling/leerling bemiddeling is:

- a) Het voorkomen van spanningen en eventuele escalaties.
- b) Het opheffen van mogelijke frustraties.
- c) De anonimiteit van leerlingen opheffen.
- d) De angst bij leerlingen verkleinen.
- e) De leerling confronteren met de emoties van het slachtoffer.
- f) De leerling zijn kant van het verhaal laten vertellen aan het slachtoffer, waardoor er bij het slachtoffer meer zicht op de daad ontstaat.

5. Bespreking in OOC/Leerlingbespreking/Ondersteuningsloket

Zo nodig, wordt het grensoverschrijdend gedrag besproken in het OOC/Leerlingbespreking/Ondersteuningsloket en wordt een schriftelijk verslag bijgehouden. Dit geldt ook voor de meldingen van slachtoffers. Eventueel wordt de politiefunctionaris op de hoogte gesteld of om advies gevraagd. Als uit het protocol blijkt dat het om een gedraging gaat waarbij de wet wordt overtreden, dan wordt altijd de politie in kennis gesteld.

6. Doorverwijzing naar een netwerkpartner

De hulp, die scholen aan hun leerlingen kunnen aanbieden, staat beschreven in het ondersteuningsplan van iedere school. Ook staat daarin beschreven op welke wijze de leerling en/of ouders hulp kunnen verkrijgen. Ouders en leerlingen kunnen op school navraag doen hoe ze het beste kunnen handelen.

7. Inschakeling politie

Als er sprake is van een strafbare gedraging c.q. plegen van een strafbaar feit op school, worden de politie en ouders geïnformeerd. Het inschakelen van de politie geschiedt door of namens de schoolleiding.

8. Bedenktijd

In deze fase kan de leerling gedurende een bepaalde tijd de toegang tot de lessen worden ontzegd (separeren uit de groep). De leerling blijft echter wel op school en werkt individueel aan schoolwerk. Deze tijd kan door de school worden benut om zich te kunnen beraden over eventuele vervolgstappen. Op de maatregel is een uitzondering, namelijk dat de leerling wel mag deelnemen aan toetsen, schoolonderzoeken en examens als deze noodzakelijk zijn voor de voortgang in het onderwijs of voor het verkrijgen van een diploma.

9. Eventuele andere oplossingen

In overleg met het OOC/Ondersteuningsloket kunnen andere oplossingen afgesproken worden. Halt kan voor schorsing een alternatief traject bieden.

10. Schorsing

Wordt verwezen naar het desbetreffende schoolprotocol dat van kracht is op school.

11. Doorverwijzing

Na de terugkeer kan blijken dat hetgeen gebeurd is een dermate grote impact heeft gehad op de leerling zelf, de medeleerlingen of het schooldomein dat in overleg met de ouders en begeleiders geadviseerd kan worden een leerling op de middellange termijn over te plaatsen naar een andere school.

12. Verwijdering

Dit is de laatste stap in het sanctiemodel. De leerling wordt niet meer toegelaten tot de onderwijsinstelling. Het bevoegd gezag/schoolbestuur neemt het besluit of er wordt overgegaan tot definitieve verwijdering. Hierbij dient aangetekend te worden dat verwijdering pas mogelijk is nadat een andere school bereid is gevonden de leerling in te schrijven. Tot het moment de leerling is ingeschreven op een andere school heeft de huidige school een zorgplicht.

Privacy & Algemene Verordening Gegevensbescherming

1. Doelstelling en positionering t.a.v. persoonsgegevens

Dit convenant faciliteert samenwerking tussen partijen en is niet bedoeld voor het centraal verzamelen, registreren of verwerken van persoonsgegevens. Als in de uitvoering van de werkafspraken persoonsgegevens worden gedeeld, zijn de afzonderlijke convenantpartners elk zelfstandig verwerkingsverantwoordelijk. Zij dragen zorg voor naleving van de AVG, waaronder de noodzaak van een DPIA (waar van toepassing), registratie van verwerkingen en transparante informatievoorziening aan betrokkenen.

2. Rol van de gemeente

De gemeente vervult binnen dit convenant een faciliterende en organiserende rol, gericht op het tot stand brengen en onderhouden van werkafspraken en overlegstructuren. De gemeente is niet betrokken bij de verwerking of uitwisseling van persoonsgegevens tussen convenantpartners en is geen verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG.

3. Gebruik en uitwisseling van camerabeelden

Camerabeelden zoals bedoeld in dit convenant hebben uitsluitend betrekking op door scholen beheerde beveiligingscamera's op eigen terrein. In gevallen van strafbare feiten kunnen deze beelden onder voorwaarden worden gedeeld met politie. De gemeente ontvangt deze beelden niet en speelt hierin geen rol. De verantwoordelijkheid voor verwerking, afweging en transparantie ligt bij de school.

4. Rechten van betrokkenen

Betrokkenen, zoals leerlingen en ouders, kunnen zich met vragen of verzoeken met betrekking tot hun persoonsgegevens wenden tot de betreffende organisatie die de gegevens verwerkt. Informatie hierover is te vinden in de privacyverklaring van de desbetreffende school of instantie.

5. Verwerkingsregisters

De gegevensverwerkingen die voortvloeien uit de uitvoering van afspraken binnen dit convenant dienen, waar van toepassing, door de betrokken convenantpartners opgenomen te worden in hun eigen verwerkingsregisters.

1. Fysieke agressie

Algemene definitie

Onder fysieke agressie wordt verstaan het opzettelijk uitoefenen van gewelddadig gedrag of enig feitelijk geweld op het lichaam van een ander en daarmee schade toebrengt. Juridisch gezien vindt dit zijn weerslag in diverse kwalificaties, afhankelijk van de feitelijke omstandigheden.

Juridische achtergrond

- Eenvoudige mishandeling (*artikel 300 van het Wetboek van Strafrecht*)
- Zware mishandeling (*artikel 302 Wetboek van Strafrecht*)
- Openlijke geweldpleging (*artikel 141 Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

Fysieke agressie is een vorm van geweld waarbij iemand fysieke kracht gebruikt om een ander persoon te verwonden, te domineren of te controleren. Dit kan variëren van lichte duwen en trekken tot ernstige vormen van mishandeling, zoals slaan, schoppen of wurgen.

Kenmerken van fysieke agressie

- Directe fysieke schade: Dit kan variëren van blauwe plekken en snijwonden tot ernstige verwondingen.
- Psychologische impact: Slachtoffers kunnen angst, stress en trauma ervaren.
- Controle en dominantie: Vaak wordt fysieke agressie gebruikt om macht over een ander uit te oefenen.

Rol school

Inschatten van de situatie en daarmee besluiten om wel/niet de politie in te schakelen. Als het bij een eenvoudige mishandeling gaat om het gebruik van geringe lichamelijke kracht (bijvoorbeeld een klap met de vlakke hand op de rug), kan de school hier zelf op reageren.

Is er sprake van meer dan geringe lichamelijke kracht (bijvoorbeeld trappen van het slachtoffer e.d.) of is er sprake van letsel of structureel agressief gedrag, dan zal de politie gewaarschuwd en/of ingelicht worden.

Als er sprake is van een situatie, die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregel(en);
- Politie op de hoogte stellen in de vorm van een melding.

Als er sprake is van een aangifte (of bij kennisname van school van een strafbaar feit):

- Ouders van (vermoedelijke) dader(s) en slachtoffer(s) informeren over het incident;
- De politie in kennis stellen;
- Alle relevante informatie met betrekking tot feiten en personen doorgeven aan de politie;

Rol politie

- De zaak in onderzoek nemen in overleg met het Openbaar Ministerie.
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (of een Halt-verwijzing vindt plaats); Politie kan niet naar Halt verwijzen ingeval van fysieke agressie.

- Het proces-verbaal wordt aangemeld voor afstemmingsoverleg jeugd ZSM (ZSM is samenwerkingsverband waar (justitiële) ketenpartners gezamenlijk bepalen wat de meest betekenisvolle interventie is. ZSM staat voor Zorgvuldig, Snel, Maatwerk).
- Ouders van (vermoedelijke) minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Rol GGD

Op casusniveau zijn artsen en verpleegkundigen vanuit jeugdgezondheidszorg 4-18 verbonden aan de scholen in Weert en Nederweert. Door deze verbinding kunnen de artsen of verpleegkundigen bepaalde zaken signaleren of betrokken worden en daarmee goed doorverwijzen naar de juiste partner.

Hulporganisaties

Hulp kan geboden worden door:

- Veilig Thuis
- CJG/ Jeugdhulp
- Slachtofferhulp Nederland

2. Verbale agressie

Algemene definitie

Onder verbale agressie wordt verstaan het verbaal of schriftelijk bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden van een persoon. Juridisch gezien is dit vervat in meerdere kwalificaties.

Juridische achtergrond

- Bedreiging (*artikel 285 Wetboek van Strafrecht*)
- Afpersing (*artikel 317 Wetboek van Strafrecht*)
- Smaad en laster (*artikel 261 Wetboek van Strafrecht*)
- Eenvoudige belediging (*artikel 266 Wetboek van Strafrecht*)
- Discriminatie (*artikel 137c tot en met 137f Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

Wanneer verbaal geweld niet gepaard gaat met enige feitelijkheid en dus moeilijk aantoonbaar of bewijsbaar is, en er geen sprake is van een structureel karakter, treft de school zelf maatregelen. Aandachtspunt is, dat verbale agressie vaak moeilijk bewijsbaar is. Anderen, die het gehoord hebben, kunnen in dit geval een getuigenverklaring afleggen. De politiecontactpersoon kan voor advies worden benaderd. Gaat het verbaal geweld wel gepaard met enige feitelijkheid die de bedreiging of de intimidatie kracht bijzet, dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd. Dit geldt ook als er sprake is van herhaling of structureel karakter zoals bij pesten.

Ook hiervoor geldt dat deze vorm van agressie vaak dient om een ander naar zijn hand te zetten of zijn wil op te leggen en daarmee zijn positie te versterken binnen een groep. Afgezien van de aantasting van de persoonlijke vrijheden van een slachtoffer komt deze vrijwel zeker onder zware psychische druk komt te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit worden getolereerd.

Rol school

Ten aanzien van pesten heeft de school een preventieve aanpak, gericht op alle leerlingen.

. De curatieve aanpak is een meersporenaanpak waarin er met alle betrokkenen (slachtoffer, pester, medeleerlingen, ouders en docenten) gesproken wordt over hun bijdrage bij het voorkomen en bestrijden van pesterijen. Probleemoplossende gesprekken worden in principe gevoerd door de mentor. Vaak zal de aanpak ook besproken worden met het team en de teamcoördinator. Als deze gesprekken niets opleveren komen maatregelen in beeld.

Wanneer het om een *strafrechtelijke* aanpak gaat, zijn leerling, ouders en/of school van mening dat de situatie van dien aard is dat inschakeling van de politie (op basis van feitelijkheid) kan bijdragen aan het welbevinden van het slachtoffer en/of het doen stoppen van de pesterijen c.q. verbale agressie.

Primair, als er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Handelingsbekwaam maken (specifiek) personeel om eerste gesprekken te voeren en voor het toepassen van maatregelen/eigen protocol;
- Eventueel de politie op de hoogte stellen of om advies te vragen.

Secundair, als er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van (vermoedelijke) minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer er sprake is van feiten die in de juridische definitie zijn omschreven. Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.

Rol politie

- De zaak in onderzoek nemen in overleg met het Openbaar Ministerie.
- Proces-verbaal opmaken.
- Ouders van (vermoedelijke) dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Hulporganisaties

Hulp kan geboden worden door:

- GGD
- CJG
- Slachtofferhulp Nederland
- Stichting Halt
- Jongerenwerkers

3. Drugs en alcohol

Algemene definitie

Op school middelen voorhanden hebben, gebruiken, verhandelen of hiervan onder invloed zijn, terwijl dit niet toe is gestaan omdat deze een verdovende, stimulerende of bewustzijns veranderende werking hebben.

Juridische achtergrond

- Harddrugs (*artikel 2 Opiumwet i.c.m. artikel 10 Opiumwet*)
- Softdrugs (*artikel 3 Opiumwet i.c.m. artikel 11 Opiumwet*)
- Drugshandel op straat (*artikel 2:74 APV Weert of artikel 2:74 APV Nederweert*)
- Openlijk drugsgebruik (*artikel 2:74a APV Weert of artikel 2:74a APV Nederweert*)
- Rijden onder invloed (*artikel 8 Wegenverkeerswet 1994*)
- Openbare dronkenschap (*artikel 430b Wetboek van Strafrecht*)
- Verboden lachgasgebruik (*artikel 2:74a APV Weert of artikel 2:74a APV Nederweert*)
- Bezit alcoholhoudende drank door minderjarige (*artikel 45 Alcoholwet*)

Toelichting

Jongeren zijn extra kwetsbaar. Ze lopen zelf sneller een alcoholvergiftiging of drugsverslaving op wat een risico vormt voor de ontwikkeling van de (verbindingen in de) hersenen.

Ook hebben kinderen een grotere kans op psychische problematiek of verslavingsproblematiek wanneer een van de ouders frequent alcohol en/of drugs gebruikt.

Alcohol- en drugsgebruik onder jongeren zorgt daarom sneller voor gezondheidsschade en problemen op latere leeftijd.

Alcohol heeft invloed op het gedrag omdat het een verdovend effect heeft op de hersenen. Regelmatige alcoholconsumptie heeft invloed op de gezondheid en ontwikkeling van jongeren. Daarnaast kan het frequente gebruik hiervan, al dan niet in combinatie met andere middelen, agressie of asociaal en delinquent gedrag veroorzaken.

Drugs zijn stoffen die een verandering van het bewustzijn veroorzaken en om die reden worden gebruikt (genotmiddelen). Deze zijn onder te verdelen in 3 categorieën:

Verdovende middelen.

Hierbij komt de gebruiker in een slaperige roes. Voorbeelden van verdovende middelen zijn: alcohol, slaapmiddelen, GHB, heroïne, andere opiaten of medicijnen.

Stimulerende middelen.

Bij deze middelen krijgt de gebruiker het gevoel meer energie te hebben en alerter te zijn. Voorbeelden van stimulerende middelen zijn: tabak, XTC, cocaïne en amfetamine (speed).

Bewustzijns veranderende middelen.

De gebruiker van deze middelen gaat de wereld (heel) anders zien en beleven.

Voorbeelden van bewustzijns veranderende middelen zijn: hasj, weed, LSD, paddo's.

Daarnaast is de handel in drugs zorgelijk. Criminele organisaties werven daarom steeds meer jongeren. Zo zijn er jongeren die het aantrekkelijk vinden omdat je makkelijk geld kan verdienen. Het wordt geromantiseerd in series en rapmuziek. Het gebruik van drugs is ook steeds normaler geworden. De kinderen rollen heel geleidelijk de criminaliteit in.

Enerzijds tast drugs- en alcoholgebruik en/of –bezit het leefklimaat binnen een school aan en anderzijds is het een directe bedreiging voor de onderwijsdoelstellingen. Het onderscheid tussen het voorhanden hebben van drugs of alcohol voor eigen gebruik dan wel het voorhanden hebben van drugs bestemd voor de handel, is moeilijk te trekken. Vandaar de volgende grenslijn: als jongeren drugs of alcohol voorhanden hebben en/of dit aan anderen uitdelen, al dan niet met winstbejag, wordt de politie ingeschakeld. Enerzijds om de drempel om drugs en alcohol te gebruiken hoog te houden en anderzijds om een duidelijk en goed te hanteren beleid te voeren. Minderjarigen mogen ook niet in het bezit zijn van drugs en alcohol voor eigen gebruik. Bij alcohol- en middelengebruik dan wel handel moet de grens op NUL gesteld worden, inhoudende dat drugs en alcohol op school in het geheel niet worden getolereerd.

De school verbiedt het om alcohol, drugs of medicijnen, die niet aantoonbaar door een arts zijn voorgeschreven, binnen de schoolgebouwen of het terrein van de school te brengen. Ingeval de school kennis heeft dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een persoon drugs/medicijnen binnen een schoolgebouw of schoolterrein heeft gebracht of voorhanden heeft of op andere wijze onder zich heeft, wordt deze persoon bewogen tot afgifte van deze goederen.

De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en sluit elke aansprakelijkheid, in welke zin dan ook, uit welke voortvloeit uit deze maatregel.

Rol school

De school hanteert bovenstaande lijn binnen het toelatingsbeleid tot een schoolgebouw of -terrein. Dit wordt vooraf in het schoolreglement (huisregels) kenbaar gemaakt. Hiermee wordt intern rechtmatigheid van het handelen verkregen. Ingeleverde drugs en medicijnen die niet voorgeschreven zijn door een arts, worden ter vernietiging overgedragen aan de politie.

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen.

Door de leerling te houden aan bepaalde regels en afspraken, wordt er een goede sfeer op school gecreëerd. Afspraken en regels zorgen voor duidelijkheid, structuur en veiligheid. Binnen de terreinen en schoolgebouwen gelden algemeen geldende gedragsregels en fatsoensnormen. Bij ongeregelde daden of strafbare feiten doet de school aangifte bij de politie. Als het om drugs en alcohol gaat, hanteert de school de volgende uitgangspunten:

- Als in het kader van een schoolactiviteit leerlingen of medewerkers zich buiten de school bevinden (bijv. bij een excursie, sportwedstrijd, reis, uitwisselingsprogramma, stages in binnen- en buitenland) zijn alle maatregelen onverkort van toepassing.
- De school is rookvrij. Vanaf 1 augustus 2020 zijn ook de schoolterreinen rookvrij.
- Het gebruiken of in bezit hebben van drugs of alcohol is verboden. Ook wordt het gebruik van lachgas en energiedrankjes niet toegestaan.
- Bij dealen wordt meteen de politie ingeschakeld. Onder dealen wordt verstaan het handelen, kopen of verkopen van drugs, maar ook het verspreiden, gratis verschaffen, koerieren of doorgeven ervan.
- Alle medewerkers, maar ook leerlingen zijn verantwoordelijk voor het signaleren van de handel in c.q. het gebruik van drugs. Dit betekent een open oog en oor voor aanwijzingen met betrekking tot het (vermoedelijke) gebruik, het in bezit hebben en dealen van drugs. Het vroegtijdig signaleren en vervolgens adequaat reageren, kan voorkomen dat problemen

verergeren en dat zwaardere zorg nodig is. Het tijdig signaleren van problematisch middelengebruik kan daarnaast andere problemen aan het licht brengen.

- Het beleid m.b.t. drugs en alcohol wordt ondersteund door correcte voorlichting, goede begeleiding van scholieren, contacten met ouders en gepaste maatregelen.

Wanneer door signalen of uit een gesprek blijkt dat een leerling onder invloed is, dan zal de school hierop moeten reageren. De leerling, die onder invloed van alcohol of drugs de lessen volgt, zal uit de les verwijderd worden en ouders en eventueel zorgpartners worden geïnformeerd. Goede of slechte schoolprestaties zijn hierbij niet doorslaggevend.

Primair:

- Toepassen maatregelen, zie reglement Gezonde School en Genotmiddelen/Helder op School
- Drugs afgeven aan de politie;
- In het schoolbeleid staat vermeld dat school een scholier of medewerker op school mag fouilleren of de persoonlijke spullen kan onderzoeken. Indien nodig, schakelt school de politie in.
- Politie om advies vragen (met name wanneer jongeren drugs op school uitdelen, al dan niet met winstbejag);
- Bepalen welke instantie te betrekken bij hulpverlening, verwijzing en preventieactiviteiten.

Secundair: als er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van (vermoedelijke) dader(s) en slachtoffer(s) informeren;
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten, die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie;
- Alle relevantie informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
 - Maatregelen bij gebruik van drugs
 - Een scholier van wie bewezen is of van wie met zekerheid kan worden aangenomen dat hij/zij zich schuldig maakt aan het gebruik van drugs op school of tijdens schoolactiviteiten kan tot maximaal 5 werkdagen van school geschorst worden.
 - Maatregelen bij het in bezit hebben van drugs
 - Wordt geconstateerd dat een scholier in het bezit is van drugs, dan kan hij/ zij tot maximaal 5 werkdagen van school geschorst worden.
 - De ingenomen drugs worden aan de politie overhandigd. School mag de drugs nooit vernietigen.
 - Maatregelen bij het dealen van drugs
 - Een scholier van wie bewezen is of van wie met zekerheid kan worden aangenomen dat hij/zij zich schuldig maakt aan het dealen in drugs in of bij school kan geschorst worden voor maximaal 5 dagen dan wel van school verwijderd worden. Dit laatste is alleen mogelijk als de leerling ingeschreven staat op een andere school. School heeft zolang de leerling op de huidige school staat ingeschreven, een zorgplicht. Bij vermoedens en constateren van dealen wordt altijd de politie ingeschakeld.
 - In alle gevallen wordt zorggedragen voor een schriftelijke verslaglegging en voor goede communicatie met betrokkene(n). Betreft het scholieren onder de 18 jaar, dan worden altijd de ouders en leerplichtambtenaar op de hoogte gesteld. Betreft het scholieren vanaf

18 jaar is het advies om de ouders te informeren. De scholier dient hiervoor toestemming te geven.

Procedure bij het innemen van drugs door de school:

- Innemen/veiligstellen mag alleen bij aanhouding op heterdaad van spullen, die verdachte bij zich heeft;
- zorg ervoor dat de overhandiging of bij het innemen/veiligstellen gebeurt in het bijzijn van een schoolmedewerker of ouders/verzorgers van verdachte;
- de school is verplicht om de drugs zo spoedig mogelijk te overhandigen aan de politie; de school mag de drugs nooit vernietigen.

Rol politie

- Als door de school wordt aangegeven dat contact wenselijk is, wordt door de politie contact gelegd;
- De politie neemt de ingenomen/veiliggestelde drugs over van;
 - School in geval de verdachte meerderjarig is
 - De ouders/verzorgers wanneer de verdachte minderjarig is;en neemt deze officieel in beslag.
- De politie kan de verdachte naar Halt doorverwijzen voor het voorhanden hebben van alcohol. Ten aanzien van het voorhanden hebben van (soft)drugs geldt een zero tolerance beleid. Bij zowel het gebruik als het bezit van een kleine hoeveelheid (maximaal 5 gram) softdrugs wordt doorverwezen naar HALT.
- Als wordt gehandeld in strijd met de Opiumwet wordt tegen de verdachte proces-verbaal opgemaakt;
- Informeren ouders verdachte wanneer de verdachte minderjarige is.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Vincent van Gogh: Verslavingspreventie

VVG kan inzetten op geïndiceerde preventie, gericht op jongeren en/of hun ouders:

- Alcoholintoxicatie gesprekken met jongeren en ouders die in het ziekenhuis zijn gekomen door overmatig alcoholgebruik.
- Individuele gesprekken jongeren en evt. ouders bij gebruik van alcoholgebruik/misbruik, drugs en gedragsproblematiek (gamen, gokken etc.). Hierbij kan ingezet worden op moti-⁴¹.
- Informatie en adviesgesprekken voor en met ouders.
- Bij gebruik bij vriendengroep inzetten d.m.v. 'homeparty'².
- Indien nodig doorverwijzing naar gespecialiseerde zorg.

VVG kan in alle situaties ingevlogen worden ter consultatie en om te kijken wat er nodig is. Indien problematiek de inzet van VVG overstijgt, wordt altijd gekeken welke hulp/zorg passend is.

¹ [Moti-4](#): Voor jongeren (12 t/m 25 jaar) die in problemen dreigen te raken door alcohol, drugs, gamen en/of gokken.

² [Homeparty](#): Workshop over drank & drugs bij jongeren

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Rol GGD

Met resultaten uit diverse onderzoeken voert het team Jeugdgezondheidszorg gesprekken of onderneemt acties die jongeren helpen met hun ontwikkeling.

Op casusniveau zijn artsen en verpleegkundigen vanuit jeugdgezondheidszorg 4-18 verbonden aan de scholen in Weert en Nederweert. Door deze verbinding kunnen de artsen of verpleegkundigen bepaalde zaken signaleren of betrokken worden en daarmee goed doorverwijzen naar de juiste partner. Vanuit de gezonde school aanpak is er aandacht voor thema's zoals drugs en alcohol.

Hulporganisaties

Hulp kan geboden worden door:

- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Slachtofferhulp Nederland

4. Vernieling

Algemene definitie

Moedwillig vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van (andermans) eigendommen. Juridisch gezien vindt dit zijn weerslag in diverse kwalificaties, afhankelijk van de feitelijke omstandigheden.

Juridische achtergrond

- Vernieling (*artikel 350 Wetboek van Strafrecht*)
- Openlijke geweldpleging (*artikel 141 Wetboek van Strafrecht*)
- Baldadigheid (*artikel 424 Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

Vernieling is het stukmaken van iets, een uiting van disrespect voor andermans eigendommen. Vaak komt het voort uit een algemeen deel van onvrede met zijn eigen positie (afgunst, boosheid, verveling), hetgeen zich dan uit in het vernielen. Zeker als de vernieling zich richt op een specifiek (bewust gekozen) slachtoffer zal aandacht aan de achtergronden van de vernieling moeten worden besteed om herhaling of verergering van maatregelen tegen het slachtoffer te voorkomen.

Van baldadigheid of straatschenderij is sprake wanneer de vernieling niet gericht plaatsvindt, maar meer als ongewild gevolg van een actie. Voorbeelden hiervan zijn onder andere schade door sneeuwballen gooien of het omtrappen van vuilcontainers.

Rol school

Iedere situatie afzonderlijk inschatten van de ernst en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen.

Wanneer sprake is van eenvoudige vernieling, met niet meer dan geringe schade, waarbij schadevergoeding of schadeherstel kan worden bereikt, treedt de school op als bemiddelaar met betrekking tot de schaderegeling. Het doel hierbij is dat de partijen (gedupeerde(n) en dader(s)) de zaak onderling regelen. De school heeft daarin geen taak om de schade te regelen. Wel treft de school maatregelen tegen het ongewenste gedrag.

Als er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen;
- Eventueel politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Als er sprake is van vernieling met meer dan geringe schade, vernieling door een groep leerlingen, dan wel getoonde onwilligheid met betrekking tot schadeherstel/schadevergoeding en school een betrokkenheid heeft in het (straf)proces:

- Ouders van (vermoedelijke) dader(s) en slachtoffer(s) informeren;
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie;
- Bemiddelen in schadevergoeding door ouders/verzorgers dader;
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie;
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Rol politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt;
- Als aan de criteria³ wordt voldaan, kan de verdachte in de leeftijd van 12 tot 18 jaar naar Halt worden verwezen, afhankelijk van de waarde van de schade;
- Ouders minderjarige verdachte(s) en slachtoffer(s) informeren;

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Hulporganisaties

Hulp kan geboden worden door:

- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Slachtofferhulp Nederland

³De jongere is ten tijde van het delict tussen de 12 en 18 jaar oud
Er is duidelijk bewijs voor het aandeel in het plegen van het strafbare feit
De jongere bekent het gepleegde feit
De jongere stemt in met verwijzing naar Halt (onder de 16 jaar ook instemming van de wettelijk vertegenwoordiger)
Er is voldaan aan de recidiveregeling (maximaal 2 keer naar Halt)
Er is sprake van een strafbaar feit zoals genoemd in het Besluit Aanwijzing Halt-feiten

5. Wapenbezit

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van wapens, of voorwerpen die het karakter dragen van een wapen of die als wapen (kunnen) worden aangewend en waarvan het voorhanden hebben in verband met het volgen van onderwijs niet noodzakelijk is.

Juridische achtergrond

- Classificering (verboden) wapens (*artikel 2 Wet Wapens en Munitie*)
- Bepalingen voor wapens van categorie I (*artikel 13 Wet Wapens en Munitie*)
- Voorhanden hebben en dragen van wapens en munitie van de categorieën II, III en IV (*artikel 26 Wet Wapens en Munitie*)
- Verbod om een wapen van de categorieën II, III en IV te dragen (*artikel 27 Wet Wapens en Munitie*)
- Overdracht en verkrijging van wapens en munitie van de categorieën II, III en IV (*artikel 31 Wet Wapen en Munitie*)
- Strafbepalingen (*artikel 54 Wet Wapens en Munitie en artikel 55 Wet Wapens en Munitie*)

Toelichting

Binnen jeugdige circuleren steeds vaker wapens en wapenachtige voorwerpen die formeel niet onder de Wet wapens en munitie vallen, omdat ze qua afmetingen of ontwerp net buiten de wettelijke criteria vallen. Dit maakt deze voorwerpen echter niet minder gevaarlijk of onwenselijk. Zo kan een stiletto met een lemmet breder dan 14 millimeter net zo'n veiligheidsrisico vormen als een wettelijk verboden variant met een smaller lemmet.

In de context van onderwijs is het bezit of gebruik van dergelijke wapens of voorwerpen niet alleen overbodig, maar ook bedreigend en onveilig voor het leer- en leefklimaat binnen de school.

Om die reden verbiedt de school nadrukkelijk het bezit of gebruik van:

- Voorwerpen die het karakter van een wapen dragen (zoals stiletto's, vlindermessen, valmessen, enzovoort);
- Voorwerpen die als wapen gebruikt kunnen worden (zoals een schroevendraaier).

Als de school concrete kennis heeft of een redelijk vermoeden bestaat dat iemand in het bezit is van een dergelijk voorwerp of hiermee dreigend optreedt op het schoolterrein of in het schoolgebouw, zal de betrokken persoon worden verzocht het voorwerp af te geven. Deze voorwerpen worden vervolgens zonder enige vorm van schadevergoeding ter vernietiging overgedragen aan de politie. De school aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enige schade die voortvloeit uit deze maatregel.

Deze maatregel is als voorwaarde verbonden aan de toelating tot het schoolgebouw en -terrein, en wordt expliciet opgenomen in het schoolreglement. Op deze manier wordt de rechtmatigheid van het handelen geborgd.

Als het voorwerp of het gedrag onder de reikwijdte van de Wet wapens en munitie valt, wordt de politie onmiddellijk geïnformeerd. In twijfelgevallen kan de politie worden geraadpleegd om te beoordelen of sprake is van een wettelijk verboden wapen.

Rol school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen.

Primair, als er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Ondersteunen van leerlingen bij het inleveren van wapens en voorwerpen aan de politie.
- Eventueel politie op de hoogte stellen en/of om advies vragen.

Secundair: als er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van vermoedelijke dader(s) en slachtoffer(s) informeren;
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie;
- Wanneer (medewerkers van) school benadeelde of getuige zijn zullen zij alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.

Rol politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt;
- De politie kan de verdachte naar Halt doorverwijzen, echter dit verloopt altijd via ZSM;
- Ouders van (vermoedelijke) dader en eventueel slachtoffer informeren.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Hulporganisaties

- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Slachtofferhulp Nederland

6. Diefstal

Algemene definitie

Het opzettelijk wegnemen van andermans eigendommen zonder toestemming.

Juridische achtergrond

- Eenvoudige diefstal (*artikel 310 Wetboek van Strafrecht*)
- Gekwalificeerde diefstal (*artikel 311 Wetboek van Strafrecht*)
- Diefstal met geweld (*artikel 312 Wetboek van Strafrecht*)
- Afpersing (*artikel 317 Wetboek van Strafrecht*)
- Heling, opzetheling en schuldheiling (*artikel 416 Wetboek van Strafrecht en artikel 417 Wetboek van Strafrecht en artikel 417bis Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

De ernst van diefstal wordt mede bepaald door de waarde van het ontvreemde goed. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleine, minder waardevolle voorwerpen en zaken van grotere waarde. De afhandeling is mede afhankelijk van de wens van de benadeelde, in het bijzonder of deze aangifte wil doen. Als het slachtoffer geen aangifte doet, ontbreekt doorgaans een bewijsbare zaak voor het Openbaar Ministerie.

Bij een incidentele, kleinschalige diefstal zonder verzwarende omstandigheden zoals genoemd in de artikelen 311, 312, 317 of 318 van het Wetboek van Strafrecht, en waarbij het gestolen goed wordt teruggegeven of schadevergoeding wordt verleend, handelt de school de zaak zelfstandig af. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de wensen van de benadeelde.

Wanneer echter sprake is van herhaald gedrag, een diefstal van goederen met een aanzienlijke waarde, of indien sprake is van een strafverzwarende omstandigheid zoals genoemd in de bovengenoemde wetsartikelen, zal de school – naast het treffen van interne maatregelen – ook de politie informeren. Dit geldt eveneens in gevallen waarin teruggave of schadevergoeding niet mogelijk is.

Rol school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen.

Primair, als er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen;
- Bemiddeling in teruggave of schadevergoeding gestolen goed;

Secundair, als er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van (vermoedelijke) dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Rol politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.

- Verwijzen van de verdachte naar Halt wanneer aan criteria⁴ wordt voldaan.
- Bemiddeling bij teruggave of schadevergoeding gestolen goed.
- Ouders dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Hulporganisaties

- Slachtofferhulp Nederland
- Centrum voor Jeugd en Gezin

⁴ De jongere is ten tijde van het delict tussen de 12 en 18 jaar oud
 Er is duidelijk bewijs voor het aandeel in het plegen van het strafbare feit
 De jongere bekent het gepleegde feit
 De jongere stemt in met verwijzing naar Halt (onder de 16 jaar ook instemming van de wettelijk vertegenwoordiger)
 Er is voldaan aan de recidiveregeling (maximaal 2 keer naar Halt)
 Er is sprake van een strafbaar feit zoals genoemd in het Besluit Aanwijzing Halt-feiten

7. Vuurwerkbezit en/of -handel

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van en/of handelen in vuurwerk.

Juridische achtergrond

- Beschrijving consumentenvuurwerk (*artikel 2 Regeling aanwijzing consumentenvuurwerk*)

De overige juridische achtergrond is te specifiek en daarom niet relevant voor het convenant.

Toelichting

Vuurwerk mag alleen afgestoken worden tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur.

Op de verpakking van legaal vuurwerk staat een minimumleeftijd van 12 of 16 jaar. De minimumleeftijd hangt af van het soort vuurwerk:

- De minimumleeftijd van 12 jaar geldt voor fop- en schertsvuurwerk. Het gaat om categorie F1 vuurwerk, zoals sterretjes.
- De minimumleeftijd van 16 jaar geldt voor consumentenvuurwerk. Het gaat om categorie F2 vuurwerk, zoals fontein en batterijen met enkelschotsbuizen.

De verkoop van F2 vuurwerkproducten voor consumenten kan alleen in de winkel tijdens de 3 vuurwerkverkoopdagen.

Naast een Nederlandstalige handleiding moet er op de verpakking van legaal vuurwerk de volgende informatie staan:

- De tekst: 'Geschikt voor particulier gebruik';
- Welke categorie vuurwerk het betreft: F1 of F2. Producten met de letters T of P zijn geen vuurwerk. Deze producten kunnen andere veiligheidsvoorschriften hebben en mogen niet als consumentenvuurwerk gebruikt worden;
- Minimale leeftijd en minimale afstand;
- Informatie over de fabrikant;
- Het artikeljaar;
- Een vermelding of afbeelding van de effecten van het vuurwerk na het afsteken.

Vuurwerk hoeft op zich niet gevaarlijk te zijn, mits het gaat om goedgekeurd vuurwerk en als het op voorgeschreven wijze wordt afgestoken. Bij het afsteken van vuurwerk in of nabij groepen mensen, zoals op schoolpleinen, is echter reëel gevaar voor (ernstig) letsel aanwezig. Zeker als het afsteken ervan een 'spel' of 'sport' wordt. Ontploffend vuurwerk veroorzaakt doorgaans onrust onder mensen hetgeen tot irritatie of agressie kan leiden. Daarnaast veroorzaakt ontploffend vuurwerk doorgaans een zodanige geluidsoverlast en hinder voor de lessen. De scholen verbieden om deze redenen dan ook vuurwerk mee te nemen in de schoolgebouwen of op het terrein van de school.

Als de school weet of vermoedt, dat een persoon vuurwerk heeft meegenomen in het schoolgebouw of op het schoolterrein, wordt dit vuurwerk ingenomen. Als het om een substantiële hoeveelheid gaat, kan dit ter vernietiging aan de politie worden overgedragen. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor schade in welke zin dan ook.

Het verbod om vuurwerk mee te nemen, voor handen te hebben of op andere manier onder zich te hebben in de schoolgebouwen of het terrein van de school, geldt als voorwaarde tot toelating tot schoolgebouw of schoolterrein. Dit wordt in het schoolreglement kenbaar gemaakt, zodat er rechtmatig tegen kan worden opgetreden.

Wanneer sprake is van illegaal vuurwerk zal de school altijd de politie inschakelen. Hetzelfde geldt wanneer het gaat om (meer dan één stuk) legaal vuurwerk buiten de daartoe toegestane periode, of om handel in vuurwerk. De politie kan om advies worden gevraagd ten aanzien van de vraag of het gaat om een wetsovertreding, de ernst ervan en of aangifte wenselijk is.

Rol school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen.

Primair, als er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen;
- Afstemmen met politie om vuurwerk in te leveren of op te halen;
- Eventueel politie op de hoogte stellen en/of om advies vragen.

Secundair, Als de leerling in het bezit is van illegaal vuurwerk, vuurwerk bezit buiten de toegestane periode of meer dan geringe hoeveelheid legaal vuurwerk, handelt in vuurwerk of vuurwerk afsteekt buiten de toegestane periode) kan de school:

- Ouders van (vermoedelijke) dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het vuurwerk innemen en aan de politie overhandigen.

Rol politie

- Bij vragen advies geven aan scholen.
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Als aan criteria wordt voldaan wordt naar Halt verwezen.
- Ouders/verzorgers van verdachte informeren.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere

confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Hulporganisaties

- GGD
- Slachtofferhulp Nederland
- Centrum voor Jeugd en Gezin

8. Seksuele intimidatie (inclusief digitale vormen)

Algemene definitie

Hiervan is sprake als iemand wordt geconfronteerd met ongewenste seksueel getinte aandacht. Dit is aandacht in de vorm van verbaal, fysiek of non-verbaal gedrag dat door degene, die hiermee geconfronteerd wordt, als onaangenaam wordt ervaren. Het gaat hierbij om gedrag dat plaatsvindt binnen of in samenhang met de onderwijssituatie en kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn. Ook kan de wijze waarop het gebeurt digitaal of fysiek plaatsvinden. Voor aanranding en verkrachting hoef je niet meer te bewijzen dat je gedwongen werd. Ook seksuele intimidatie (offline én online) en sexchatting zijn strafbaar. Verkrachting kan niet verjaren.

Juridische achtergrond

- Grooming (*artikel 251 Wetboek van Strafrecht*)
- Bezit kinderporno (kan ook sprake van zijn bij sexting tussen een meerder- en minderjarige (*artikel 252 Wetboek van Strafrecht*))
- Gedrag waarbij de openbare zeden of de openbare zedelijkheid kan worden geschonden (zoals een ongewenste confrontatie met het lichaam van een ander, inclusief seksuele uitingen of handelingen. (*artikel 239 Wetboek van Strafrecht*))
- Seksuele intimidatie in het openbaar (*artikel 429ter Wetboek van Strafrecht*)
- Aanranding (*artikel 240, 241, 245, 247, 249 Wetboek van Strafrecht*) Het artikel 245 gaat over aanranding tussen 16 en 18 jaar. Artikel 247 tussen 12 en 16 jaar en artikel 249 onder de 12 jaar. De leeftijd heeft betrekking op de slachtoffers, niet de verdachte.

Toelichting

Scholen zijn verplicht een veilig leer- en werkklimaat te creëren voor leerlingen en personeelsleden. Seksuele intimidatie komt op alle schooltypes voor. Seksuele intimidatie kan zich bij verschillende partijen in de schoolsituatie voordoen:

- leerling - leerling
- personeel - leerling
- leerling - personeel
- personeel - personeel (deze categorie wordt in dit protocol buiten beschouwing gelaten).

Het ondergaan van seksuele intimidatie heeft vaak nadelige gevolgen voor betrokkene. Voor leerlingen kan dit een aanleiding zijn een ander vak te kiezen of van school te gaan. Schoolverzuim en slechte leerprestaties kunnen het gevolg zijn. Ook kunnen zij later psychische en/of emotionele schade ondervinden.

Seksuele intimidatie kan een heel scala van fysieke handelingen omvatten zoals: knuffelen, zoenen, op schoot nemen, handtastelijkheden, weg versperren, tegenaan gaan staan, moedwillig botsen. Seksuele intimidatie kan zich echter ook manifesteren in verbale, geschreven of digitale vorm (brieven, aantekeningen op werkstukken, e-mails, sms'jes, app, social media e.d.) zoals: iemand op een bepaalde manier aanspreken, seksueel getinte opmerkingen of grappen, dubbelzinnigheden, schuine moppen, stoere verhalen rond seksuele prestaties, opmerkingen over uiterlijk en kleding, vragen naar seksuele ervaringen, uitnodigingen met bijbedoelingen, afspraakjes willen maken, uitnodiging tot seksueel contact, bedreigingen.

Ook kan de intimidatie in de vorm van non-verbaal gedrag geuit worden zoals: staren, gluren, lonken, knipogen, in kleding gluren, seksueel getinte cadeautjes. Alleen degene die last heeft van seksuele intimidatie kan een klacht indienen, al dan niet met hulp van de contactpersoon in de school of via de vertrouwenspersoon bij de klachtencommissie of het bevoegd gezag.

Meldplicht seksueel misbruik en seksuele intimidatie

De Wet bestrijding seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs wordt ook wel de Meld-, overleg- en aangifteplicht genoemd. Deze wet *verplicht* alle medewerkers die het vermoeden hebben van, of informatie krijgen over, een mogelijk zedendelict door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling onmiddellijk door te geven aan het bevoegd gezag. Deze wet bestaat al sinds 1999. Het proces dat je moet volgen, bestaat uit deze stappen:

1. Een medewerker van een onderwijsinstelling heeft het vermoeden van, of informatie over, een zedendelict, gepleegd door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling.
2. De medewerker meldt dit aan het bevoegd gezag.
3. Het bevoegd gezag overlegt met de vertrouwensinspecteur⁵.
4. Er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
5. Het bevoegd gezag informeert (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan.
6. Het bevoegd gezag doet aangifte

Rol scholen

Personeelsleden zijn wettelijk verplicht het schoolbestuur direct te informeren wanneer zij op de hoogte zijn van seksueel misbruik of seksuele intimidatie van een leerling of personeelslid.

Maatregelen school (zie ook klachtenreglement)

- De contactpersoon van de school schat in of de vertrouwenspersoon moet worden ingeschakeld.
- Er is een contactpersoon op iedere locatie aangesteld. Hij/zij is eerste aanspreekpunt bij vragen of klachten. De aanwezigheid van een contactpersoon is bekend gemaakt bij schoolpersoneel, leerlingen en ouders/verzorgers.
- De scholen hebben een vertrouwenspersoon aangesteld.
- Indien sprake van seksuele intimidatie worden bij minderjarigen altijd de ouders/verzorgers van het slachtoffer, na overleg met de vertrouwenspersoon of schoolleider, en de aangeklaagde op de hoogte gesteld.
- Door de school wordt aan het schoolpersoneel, leerlingen en ouders/ verzorgers via de school- en personeelsgids informatie verschaft over hoe op school wordt omgegaan met seksuele intimidatie, welke mogelijkheden er zijn om een klacht in te dienen. Ook zet de school zich in om preventieve activiteiten en maatregelen uit te voeren.

⁵ Vertrouwensinspecteurs werken voor het gehele onderwijs, inclusief mbo en hoger onderwijs. Ouders, leerlingen en studenten, docenten, directies en besturen maar ook vertrouwenspersonen kunnen dan de vertrouwensinspecteur raadplegen wanneer iemand kennis heeft van een situatie waarin mogelijk sprake is van seksueel misbruik door een leerkracht of een lid van het onderwijs ondersteunend personeel jegens een minderjarig kind of leerling. De vertrouwensinspecteurs luistert, adviseert en wijst in indien nodig door naar de zedenpolitie.

- In geval van sexting biedt het stappenplan van het bureau Jeugd & Wetenschap een goed hulpmiddel voor school om per geval in kort tijdsbestek de juiste stappen te zetten, zie link <https://www.stappenplansexting.nl/stappenplan/>
- Stemmen elke (vorm van) communicatie naar buiten af met politie en gemeente in kader van maatschappelijke onrust.

Rol politie

Als door het slachtoffer officieel een klacht wordt ingediend bij de politie kan hier de procedure in gang worden gezet. Deze procedure gaat via de politie, Openbaar Ministerie en de rechtbank. Als het om sexting gaat, behandelt de politie elke sexting-melding of -aangifte zorgvuldig. De politie kijkt bij elke sexting-zaak naar onder andere de ernst, omvang, omstandigheden, leeftijdsverschil, rol van de betrokkenen en van welke strafbare feiten sprake is. Op basis van de feiten en omstandigheden wordt bepaald of een strafrechtelijk onderzoek wordt ingesteld. Het advies dat de politie geeft aan minderjarigen is om dit soort situaties snel te melden bij bijvoorbeeld ouders, school en/of de politie. Een interventie van een van deze partijen kan mogelijk voorkomen dat een foto of filmpje verder verspreid wordt.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Rol GGD

Op casusniveau zijn artsen en verpleegkundigen vanuit jeugdgezondheidszorg 4-18 verbonden aan de scholen in Weert en Nederweert. Door deze verbinding kunnen de artsen of verpleegkundigen bepaalde zaken signaleren of betrokken worden en daarmee goed doorverwijzen naar de juiste partner.

Daarnaast kan het thema seksuele intimidatie aan bod komen in de spreekuren van team Seksuele gezondheid of in gesprekken die plaatsvinden op de digitale chat van JouwGGD. De GGD heeft daarin een signalerende en doorverwijzende rol naar specialistische zorg.

Hulporganisaties

- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Slachtofferhulp Nederland
- Veilig Thuis
- Stichting School en Veiligheid
- Bureau Jeugd & Media (<https://www.stappenplansexting.nl/stappenplan/>)

9. Ongewenst bezoek in en om school

Algemene definitie

Ongewenst bezoek van personen in school, op of rond het schoolperceel.

Juridische achtergrond

- Zich bevinden op verboden grond (*artikel 461 Wetboek van Strafrecht*)
- Lokaalvredebreuk (*artikel 139 Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

Bij dit thema kan gedacht worden aan leerlingen van andere scholen, die problemen komen veroorzaken bij school of na schooltijd rondhangen op het schoolplein. Maar ook mensen die verhaal komen halen bij leerlingen, personeel, directie.

Bovenstaande wordt als bedreigend of erg onprettig ervaren. Zeker als daadwerkelijk sprake is van bedreigingen of als er fysiek of verbaal geweld wordt gebruikt heeft dit een negatief effect op het veiligheidsgevoel in en rond de school.

Wanneer de persoon in kwestie ondanks deze waarschuwing toch terugkomt, dan heeft elke burger in Nederland het recht om een verdachte op heterdaad aan te houden. De directie kan dit recht dus gebruiken om jongeren, ouders of andere personen aan te spreken als zij ondanks waarschuwingen toch zonder toestemming de school of het schoolplein betreden. Hetzelfde geldt in geval van lokaalvredebreuk.

Rol scholen

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet de politie in te schakelen.

Primair, als er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Personeel van de school kan mensen wegsturen en verwijderen die rond de school lopen en daar niets te zoeken hebben, of een waarschuwing geven;
- Personeel van de school kan ouders/verzorgers van verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen;
- Wanneer de problemen aanhouden kan de directie van de school een op schrift gesteld toegangsverbod aankondigen, met daarin opgenomen de tijdsduur c.q. periode van het verbod. Dit schriftelijke toegangsverbod wordt aan de betrokkene uitgereikt, zo mogelijk in het bijzijn van Politie (wijkagent) en waarbij de betrokkenen verzocht wordt te tekenen voor ontvangst.

Secundair, als er sprake is van betreding gebouw of terrein ondanks toegangsverbod:

- De school kan de betreffende persoon aanhouden (zorg voor getuigen) en de politie bellen;
- Bij herhaling of toename (kwalitatief en/of kwantitatief) van de problematiek kan de school de politie bellen.

Rol politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Ouders/verzorgers verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

10. Schoolverzuim en Leerplicht

Algemeen

Iedere jongere is volledig leerplichtig vanaf de 1e schooldag van de maand na de 5e verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt. Na het laatste schooljaar van de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de jongere een startkwalificatie heeft gehaald, of tot de dag dat de leerling 18 jaar wordt. Een startkwalificatie is een afgeronde havo/vwo-opleiding of een mbo-diploma niveau 2 of hoger. Jongeren met een getuigschrift of diploma van het praktijkonderwijs, of jongeren die het speciaal onderwijs hebben gevolgd met uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding hoeven niet te voldoen aan de kwalificatieplicht.

Definities

Er kan sprake zijn van ongeoorloofd en geoorloofd verzuim.

Binnen **ongeoorloofd verzuim** zijn er twee soorten te onderscheiden, namelijk relatief en absoluut verzuim.

Relatief verzuim

Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatie plichtige leerling ongeoorloofd afwezig is. Er is een vijftal soorten relatief verzuim te onderscheiden:

- **Overig verzuim**: een leerplichtige, die minder dan de wettelijke termijn (16 uur in 4 weken) verzuimt, maar wel lesuren of dagdelen overslaat, begint te verzuimen (bijv. regelmatig te laat komen). Ook verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling valt onder overig verzuim. Bijvoorbeeld als een leerling regelmatig verzuimt omdat hij/zij binnen het gezin zorgtaken op zich neemt waardoor onvoldoende tijd voor de school overblijft.
- De verantwoordelijkheid voor de aanpak van dit verzuim ligt in eerste instantie bij de school. De school kan van dit verzuim melding doen aan de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kan de ouders en leerling preventief oproepen om ze te wijzen op de mogelijke consequenties van deze vorm van verzuim.
- **Wettelijk te melden verzuim van meer dan 16 uur in 4 weken**: scholen zijn wettelijk verplicht om verzuim te melden aan de leerplichtambtenaar bij een ongeoorloofde afwezigheid van 16 uur of meer in een periode van 4 weken.
- **Langdurig relatief verzuim**: een langdurig relatief verzuimer is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar, die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt.
- **Luxe verzuim**: er is sprake van luxe verzuim als een leerplichtige jongere, zonder vrijstelling, buiten de schoolvakanties om (met ouders) op vakantie gaat. Scholen en instellingen zijn verplicht dit te melden bij de leerplichtambtenaar.
- **Thuiszitter**: de groep thuiszitters wordt gevormd door de langdurig relatief verzuimers en de absoluut verzuimers.

Absoluut verzuim

Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht.

Naast ongeoorloofd verzuim, kan er ook sprake zijn van **geoorloofd verzuim**, te weten:

- op basis van een ziekmelding. De school doet hiervan in beginsel geen melding bij de leerplichtambtenaar. Indien vermoed wordt dat het verzuim ongeoorloofd is, wordt wel een melding gemaakt.
- op basis van verleend verlof. Denk aan vakantieverlof wegens specifieke aard van het beroep van een van de ouders. Verlof wordt toegekend door het hoofd van school.
- op basis van gewichtige omstandigheden. De leerplichtambtenaar (in geval van > 10 dagen) of het hoofd van de school (in geval van < 10 dagen) kan op grond van gewichtige omstandigheden, een buiten de wil van verzorger/jongere geleden omstandigheid, een tijdelijke vrijstelling geven voor een geregeld schoolbezoek.

Het is van groot belang aandacht te besteden aan de achterliggende gronden van het verzuim en te zoeken naar een passende oplossing, indien mogelijk samen met school, ouders/verzorgers en de jongere. Eventueel (en indien van toepassing) kan het Ondersteuningsloket c.q. het Open OndersteuningsCentrum worden ingeschakeld. Hoe eerder er aandacht is voor de achterliggende problemen van het schoolverzuim, hoe groter de kans is dat herhaling van verzuim of zelfs uitval van de jongere te voorkomen is.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Doel van de MAS is dat landelijk op vergelijkbare wijze wordt gewerkt, met ruimte voor de discretionaire bevoegdheden van de leerplichtambtenaar. Iedereen werkt volgens de MAS, tenzij men gemotiveerd kan aangeven waarom zou moeten worden afgeweken. In de MAS wordt op alle onderdelen van leerplicht en kwalificatieplicht de ketensamenwerking en de taken en verantwoordelijkheden van de ketenpartners uitgewerkt. Uitgangspunt in de aanpak is dat primair wordt ingezet op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. Schoolverzuim is namelijk veelal een symptoom van achterliggende problematiek. Civiele en strafrechtelijke kaders voor de aanpak van ongeoorloofd verzuim worden gebruikt als ultimum remedium.

Bij voortdurend c.q. stevig verzuim worden de verzuimzaken besproken in het Justitieel Casusoverleg Leerplicht, dat onder voorzitterschap staat van het OM. In dat leerplichtoverleg wordt door alle betrokken ketenpartners beslist over de vervolgstappen. In de MAS worden de indicaties gegeven wanneer een gedwongen strafrechtelijk kader is aangewezen en het OM dus aan zet is.

Rol scholen

- Directies van scholen geven aan de leerplichtambtenaar van de woon-of verblijfplaats van de jongere binnen 7 dagen kennis van in- en afschrijving van leerplichtige jongeren. Dit om absoluut schoolverzuim te kunnen controleren.
- Directies van scholen zijn verplicht om de leerplichtambtenaar van de woon- of verblijfplaats van de jongere in kennis te stellen van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim. Dit wordt gedaan middels een digitale melding via DUO.
- Van de school wordt verwacht dat zij een sluitende verzuimregistratie voeren en in hun schoolplan aangeven hoe de verzuimregistratie is georganiseerd.

- Van de school wordt verwacht dat zij een verzuimbeleid voeren.
- Van scholen wordt verwacht zorg en aandacht te besteden aan de leerling bij schoolverzuim.
- Vanuit school kan naast melding bij leerplichtzaken de situatie van een leerling ingebracht worden in het Ondersteuningsloket c.q. het Open OndersteuningsCentrum van de school. Dit is raadzaam als er problematiek op meerdere levensterreinen aan het verzuim ten grondslag lijken te liggen en deze problematiek de interne zorgstructuur van de school overstijgt.

Rol leerplichtambtenaar

- De leerplichtambtenaar houdt toezicht op de naleving van de leerplichtwet 1969 om het recht op onderwijs voor iedere jongere te bewaken.
- Als blijkt dat een (partieel) leerplichtige jongere niet staat ingeschreven bij een school of indien een kennisgeving van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim is ontvangen, stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in en hoort daarbij de betrokkene van de school.
- De leerplichtambtenaar hoort de voor de jongere verantwoordelijke personen en de jongere zelf en tracht hen ertoe te bewegen hun verplichtingen na te komen.
- Blijkt aan de ambtenaar dat de voor de jongere verantwoordelijke personen of de jongere zelf weigeren de jongere in te laten schrijven bij een school of zij willens en wetens geen zorgdragen voor geregeld schoolbezoek, dan zal zij aangifte doen aan de officier van justitie in de vorm van een proces-verbaal.
- In de toelichting van de herziene Leerplichtwet 1969 wordt krachtig benadrukt dat het toezicht houden het karakter zou moeten dragen van maatschappelijke zorg. De leerplichtambtenaar zal in haar onderzoek aandacht hebben voor achterliggende problematiek van het verzuim en door middel van advies, bemiddeling en verwijzing trachten het schoolverzuim te beëindigen.

Rol Openbaar Ministerie

Er kan in kader van leerplicht een proces-verbaal opgemaakt worden welke door het OM behandeld wordt. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Voortijdig schoolverlaten

Hoofddoel van de RMC-regeling is het voorkomen en terugdringen van het aantal voortijdige schoolverlaters in de regio. Het middel is een sluitend systeem van melding, registratie en doorverwijzing van de individuele schoolverlater. Hierdoor is een netwerk gerealiseerd tussen gemeenten, onderwijs, hulpverlening, arbeidsbureaus en justitie. De RMC-regeling hanteert de volgende definitie van een voortijdig schoolverlater: "iemand die in de leeftijd van 12 tot 23 jaar gedurende twee maanden geen school bezoekt of het onderwijs verlaat zonder diploma van een opleiding en zonder startkwalificatie".

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Rol GGD

Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren hebben samen aandacht en zorg voor leerlingen met ziekteverzuim, waardoor problematiek vroegtijdig in beeld komt: de school signaleert, de jeugdarts adviseert, de leerplichtambtenaar handhaaft. Met MAZL wordt er proactief gereageerd op ziekteverzuim signalen. Doelgroep zijn scholieren in het Voortgezet Onderwijs en het MBO met een zorgwekkend ziekteverzuim (elke vierde ziekmelding in twaalf schoolweken of vanaf de zevende schooldag aaneengesloten) die in het werkgebied van GGD Limburg-Noord wonen en/of schoolgaand zijn, en hun ouders.

11. Radicalisering

Algemene definitie

Radicalisering is een dynamisch proces waarbij jongeren zich steeds verder verwijderen van democratische waarden en normen, en zich aansluiten bij extremistische ideologieën. Dit proces kan zich zowel offline als online manifesteren, waarbij jongeren vaak via sociale media in contact komen met radicaliserende boodschappen.

Juridische achtergrond

Radicalisering en extremisme vormen een ernstige bedreiging voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde van Nederland. Het kan leiden tot extremistisch geweld en ondermijnt de fundamentele waarden van onze samenleving. Er zijn echter geen specifieke wetsartikelen die dit strafbaar stellen.

Wanneer radicalisering of extremisme overgaat in terrorisme is dit wel het geval:

- Definiëring terroristische misdrijven (*artikel 83a Wetboek van Strafrecht*)
- Opruien tot het plegen van terroristische misdrijven (*artikel 205 Wetboek van Strafrecht*)
- Deelname aan een terroristische organisatie (*artikel 140a Wetboek van Strafrecht*)
- Voorbereiden terroristische misdrijven (*artikel 134a Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

Scholen spelen een cruciale rol in het signaleren en voorkomen van radicalisering. Ze zijn de ontmoetingsplek voor jongeren met diverse achtergronden en overtuigingen, waardoor ze ook kwetsbaar kunnen zijn voor extremistische invloeden.

Recent onderzoek toont aan dat jongeren steeds sneller online radicaliseren. Sociale media-algoritmes kunnen hen in aanraking brengen met extremistische content, wat het proces versnelt en vaak onzichtbaar maakt voor ouders en scholen.

Het onderwijs kan bijdragen aan het voorkomen van radicalisering door burgerschapsonderwijs te bieden, waarin jongeren leren omgaan met verschillende normen en waarden. Dit versterkt hun weerbaarheid tegen extremistische ideologieën.

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om een integrale aanpak te hanteren bij de preventie van radicalisering. Dit omvat het verzamelen van informatie via netwerken, het onderhouden van contacten met politie en Openbaar Ministerie, en het instellen van multidisciplinaire casus overleggen bij zorgwekkende signalen.

Bij concrete casuïstiek wordt in overleg met betrokken partijen bepaald welke interventies nodig zijn om de jongere weer op het juiste pad te krijgen en verdere escalatie te voorkomen.

Rol Gemeente

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de lokale aanpak van radicalisering en vormen de centrale partner voor scholen. Ze hebben een vast aanspreekpunt en ondersteunen op de volgende manieren:

- Netwerkvorming: Gemeenten organiseren lokale samenwerkingsverbanden tussen onderwijs, politie, zorg en jongerenwerk voor vroegtijdige signalering en aanpak.
- Inzet jongerenwerkers: Jongerenwerkers op school bouwen aan vertrouwen en signaleren tijdig risico's.

- Training en deskundigheidsbevordering: Gemeenten bieden trainingen aan onderwijsprofessionals om radicalisering te herkennen en bespreekbaar te maken. Gemeenten kunnen trainingen en opleidingen aanbieden aan onderwijsprofessionals om hen te ondersteunen in het herkennen en omgaan met radicalisering. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) en het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) bieden trainingen en advies aan professionals die met jongeren werken. Daarnaast kunnen gemeenten investeren in voorlichting, intervisie en het delen van kennis om de deskundigheid van professionals te vergroten. Gemeenten kunnen scholen ondersteunen met specifieke interventies gericht op het voorkomen en aanpakken van radicalisering. De Stichting School & Veiligheid biedt scholen informatie, advies en trainingen aan om hen te helpen bij het ontwikkelen van een effectieve aanpak van radicalisering. Daarnaast kunnen gemeenten scholen ondersteunen bij het implementeren van burgerschapsonderwijs en het bevorderen van een sociaal veilig klimaat
- Casusoverleg via weegtafel: De gemeente is aanspreekpunt voor casus-inbreng en afstemming in de lokale 'weegtafel' of zorgstructuur.

Een integrale en proactieve samenwerking tussen gemeenten en scholen is essentieel voor effectieve preventie en aanpak van radicalisering.

- Contactpunt met Stichting school en veiligheid

Rol scholen

- Signaleren en melden bij aanspreekpunt gemeente of bij politie.
- Wanneer er zorgen zijn over een geradicaliseerd persoon of over iemand die extreme ideeën uitdraagt in een onderwijsinstelling of een kinderopvangorganisatie, kan er contact opgenomen worden met de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs. Deze kan advies geven en ondersteunen. Bel hiervoor met het meldpunt vertrouwensinspecteurs: 0900-1113111.

Rol Politie

- Volgens intern handelingsprotocol Radicalisering.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Hulporganisaties

- Stichting School en Veiligheid, telnr. 030-2856616 of email: helpdesk@schoolenveiligheid.nl
- Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg
- Ondersteuning door het Landelijk Steunpunt Extremisme (voormalig Familiesteunpunt Radicalisering) (ook voor andere personen dan familie in de omgeving van de geradicaliseerde persoon), zie <https://www.landelijksteunpuntextremisme.nl/>

12. Cyber(crime) en gedigitaliseerde criminaliteit

Definitie

Cybercrime verwijst naar criminele activiteiten die gericht zijn op of met computers, netwerken of netwerkkapparaten.

Juridische achtergrond

- Computervredebreuk (Hacken) (*Artikel 138ab Wetboek van Strafrecht*)
- Opzettelijk verwijderen of ontoegankelijke maken van (computer)gegevens (*Artikel 350a Wetboek van Strafrecht*)
- Ddos aanval met beperkte impact (*Artikel 138b in combinatie met artikel 161sexies, artikel 317 lid 2 en artikel 139d lid 2 Wetboek van Strafrecht*)
- Voorhanden hebben van technische hulpmiddelen (zoals phishingpanels of malware) (*Artikel 139d Wetboek van Strafrecht*)
- Voorhanden hebben van niet-openbare gegevens van personen (gebruikersnamen, wachtwoorden of creditcardgegevens) (*Artikel 139g Wetboek van Strafrecht*)

Toelichting

Cybercrime kan variëren van het hacken van systemen en het stelen van gegevens tot het verspreiden van virussen of andere schadelijke software (zoals malware).

Er zijn twee hoofdtypen cybercrime:

1. *Cyber-afhankelijke criminaliteit*: Dit zijn misdrijven die alleen kunnen worden gepleegd met behulp van ICT-systemen, zoals hacken of het platleggen van systemen bij bijvoorbeeld een Ddos-aanval.
2. *Cyber-gefaciliteerde criminaliteit*: Dit zijn traditionele misdrijven die door het gebruik van ICT op grotere schaal kunnen worden uitgevoerd, zoals oplichting, identiteitsdiefstal, (online) pesten of sextortion.

Ook online grensoverschrijdend gedrag komt steeds vaker voor. Zo is het bij pesten bijvoorbeeld dat dit na schooltijd veelal online gebeurt waarbij iemand valse berichten (over een ander) plaatst op sociale media. Ook het plaatsen van (seksueel getinte) foto's of bedreigingen gebeurt veel online. Dit kunnen ook vormen van afpersing of afdreiging zijn.

Rol scholen

- Signaleren en melden bij aanspreekpunt gemeente of politie.

Rol Politie

Politie handelt volgens richtlijn.

Rol Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Per zaak wordt bekeken welke afdoeningsbeslissing passend en betekenisvol is. Het OM stemt hierbij af met haar (vaste) ketenpartners.

Rol Halt

Halt houdt op scholen spreekuur (doorgaans voor leerlingen op het voortgezet onderwijs) waar leerlingen naar verwezen worden voor incidenten waarbij sprake is van grens- en norm overschrijdend gedrag. De leerling leert reflecteren op het gedrag, sociale vaardigheden en handelingsperspectieven worden versterkt.

Het primaire doel van de Halt-interventie is het voorkomen van herhaling van strafbaar gedrag met als belangrijke uitgangspunten zo snel mogelijk reageren na het gepleegde feit; de jongere confronteren met de gevolgen van zijn daad; en een duidelijke relatie tussen de daad, onderliggend gedrag en de interventie.

De Halt-interventie bestaat uit één of meer gesprekken, het verrichten van (herstel)werkzaamheden en/of het uitvoeren van een leer- en excuusopdracht/ herstelopdracht én het eventueel terugbetalen van de schade.

Rol GGD

De GGD (als onderdeel van de Veiligheidsregio Limburg-Noord) geeft voorlichting/beleving over dit thema via de Risk Factory.